

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. I. Dispensatus super ætate quoad ordinem, an eo nondum accepto
promoueri possit ad præbendam, cui ille est annexus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

quirit. X. de renunc. in benefici-
 libus omnem dispositionem depen-
 dere à superiori: & propterea
 etiam hoc tempus potissimum es-
 set considerandum, quod comple-
 ctur actus substantiam: *Tusc. in*
verb. retrahit quando dicatur actus
conc. 399. & sic tempus admissio-
 nis; nisi in regula aliter esset ex-
 pressum, quoad computum die-
 rum: ut ex primordiali Innocen-
 tij VIII. regula mox ostendi-
 mus, cuius intentionem non muta-
 tasse dicenda est aliqua interpola-
 tio obscurior secutorum Pontifi-
 cum. neque verò est nouum pos-
 teriorum constitutionum sensum
 ex prioribus elici aut firmari:
 neque super solo resignantium
 actu, sine superiorum interuentu,
 aliquid decerni; *ut in d. c. admonet.*
& in d. c. quod in abyss. adeoque hic
 à solo resignantium actu in manu
 superiorum factus dies 20. compu-
 tari ex odio talis actus.

De Institutionibus.

RESPONSVM I.

*Dispensatus super aetate quo-
 ad ordinem, an eundem
 accepto promoueri possit
 ad praeendam, cui
 ille est annexus?*

Quæsitum est an conferri
 possit vacans in ecclesia
 Cathedralis A. canonicatus, &
 praebenda, cui annexus est ordo
 diaconalis H. dispensato à Ponti-
 fice, ut quando ei tantum deerunt
 tredecim menses promoueri pos-
 sit ad diaconatum; & nunc ea aetate
 est, ut intra annum in vim hu-
 iusmodi dispensationis diacona-
 tum suscipere possit?

Non posse suaderi videtur ex c.
 4. s. 22. *Concily Trid. in verb. nec alijs*
in posterum fiat prouiso, nisi ijs, qui
iam aetatem, & ceteras habilitates in-

z.
 Pro nega
 qua.

tegrè habere agnoscantur: aliter irrita
fit prouiso, & Clem. in ij de aet. &
qualitat. ibid. innotat. c. 12. vers. ne-
minem eod. Conc. Trid. aded vt &
dispensatio, per quam huiusmodi
qualitati derogatur, subreptitia
videatur haberi à c. 5. s. 25. c. 12. c. 12.
Concily. quodque dispensatio quae
contra ius est strictè sit interpre-
tanda. c. 1. s. fin. de sil. presby. in 6.
adedque concessa ad vnum ordi-
nem, non ad alium. DD. in c. fin.
ibid. & Sanchez de mat. lib. 3. disp. 1.
 & sic concessa pro diaconatu non
 ad subdiaconatum; & ad ordines
 suscipiendos concessa ad canoni-
 catus & praeendas non fit exten-
 denda. sed omnis extensio sit pro-
 hibita. *ut late Sanchez d. disp. 1.*

Possè autem videtur probari ex
 d. c. 4. in verb. *teneantur in fra. canonum*
ordines recipere requisitos. & d. c. 12.
 24. d. Conc. in verb. *in Cathedralibus*
non inem ad canonicatum recipiam,
nisi qui eo ordine sacro aut sit institutus,
quem illa praebenda requirit, aut in tali
aetate, ut infra tempus à iure, & ab hac
sacra Synodo statutum. (soluet d. c. 4.
& c. 12. s. 24.) initiari valeat. ut
 Concilio sufficiat habere aetate-
 tem, qua intra annum promoueri
 possit ad ordinem regulatum:
 eamque aetatem requirere videretur
 non propter se; sed propter
 ordinem; eiusque functiones quas
 enixè requirit d. c. 4. & propter
 quæ ordo exigitur. si igitur ordo
 & functiones haberi possint per
 dispensationem; non videtur in
 considerationem venire aetas tan-
 quam medium ordinarium rela-
 ta d. c. 4. & 12. cum extraordi-
 nario medio haberi possit idem finis.
 Neque verò dicendum est dis-
 pensationem extendi à facilitate
 recipiendi ordines ad praeendas:
 sed legem communem concilia-
 rem d. c. 4. & 12. eam interpre-
 tationem admittere, ut in quo-
 nis Concily obtinet, verba non
 attendantur, sed prae his valeat
 anima, & voluntas legis.

Quoad verò ordines; omnia il-
 la

la disputatione, quam tractat Sanches *ubi sup. n. 26.* tanquam huc non pertinente, dicendum est dispensationem concessam in maiori Ordine; inclusam habere dispensationem in minori. *Sanches ibid. n. 35.* vt partem numerumue minorem in maiori. vt qui promoueri potest ad diaconatum quando ei tantum deerunt tredecim menses; iam tunc promoueri possit ad Subdiaconatum. quia qui concedit subsequens. permittit antecedens. & quidem illud iuris Ordine seruato: adeoque, ne aduersus titulum *de clerico per saltum promotum*, ordinetur. cum vel sola notitia minoris etatis cum promotione ad magistratum inuoluat legis relaxationem, *l. 57. vers. fin. D. de re iud.*

Quæsitum insuper est, cum d. ecclesia A. iam ante erectionem in cathedralem statutum habuerit, vt quilibet intra annum, à die primæ residentia computandum dumtaxat, debeat promoueri ad ordinem præbendæ suæ annexum; & aliud statutum; vt prædecessori cedat annus gratiæ post eius mortem: an ideo sic dispensatus capax collationis sit? quod ad primam residentiam non teneatur in anno gratiæ; quia fructus non sit habiturus: an verò statutum cesset, per d. c. 4. & c. 12. §. *neminem*, tam qua parte derogat priuilegijs, quam qua etatem requirit, vt mox aut intra annum à collatione ordinem annexum recipere debeat? & quidem quod attinet ad priuilegium, cui d. c. 4. derogatur, personale illud esse videtur, de quo ibi agitur; non ecclesiæ concessum: vt patet ex verb. *quocumque* (nota) *privilegio, exemptione, prerogatiua, generis nobilitate sint insigniti*: & plenius ex d. clem. vi §. *quam refert* & innouat *ibidem*: in d. vero §. *neminem*. qui propriè huc spectat,

non derogatur quidem priuilegijs & statutis ecclesiarum; sed decernitur vt habeant cononicatus & cathedrales ordinem sacrum annexum, quamuis antè non haberent: vt non tam quid corrigat; Quàm de nouo id statuat: quod adeoque in d. ecclesia A. obtineat. Verum stante d. secundo statuto (qua de re hic non est quæstio) cum ex facto seruetur, & prouiso obfit, datur sic prouiso impedimentum, quo minus promouetur, scilicet ad residentiam non veniat; cum fructibus gaudere non possit, ac interim non censetur pacificus: & ante possessionem pacificam non teneatur ad onera: atqui d. c. 4. & clem. vij, excipiunt iustum impedimentum.

Quoad verò etatem d. c. 4. & c. 12. vers. *neminem* se mutuo explicant: vt etas sufficiat; non vt de præsentis; sed intra annum ad ordinem promoueri possit (vt dicuntur declarasse Cardinales *apud Garciam. de benef. p. 7. c. 4. n. 25.*) illum utique utilem annum, qui functiones ordinis iuxta d. c. 4. requirit. nam cui fini exigamus intra annum quo functiones exercere non debeat?

Quoniam verò d. §. *neminem*, de cathedralibus ecclesijs loquens, collegiatis non tangit; vt neque d. c. 4. in illis foundationibus, quæ ante collationem requirunt ordinem actu susceptum, tempus in annum prolongat, aut vllatenus derogat; quin & c. 5. §. 25. *Conc. Trid.* illas firmat. alia est inquisitio de ecclesijs collegiatis: *de qua vid. resp. 21. §. de etat. & qual. præfic.*